

SERHIJ RUDENKO

**VOLODYMYR
ZELENSKYJ**

MUŽ, KTORÝ PÍŠE DEJINY

Ljndeni

Volodymyr Zelenskyj

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Serhij Rudenko

Volodymyr Zelenskyj – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

VOLODYMYR
ZELENSKYJ

SERHIJ RUDENKO

VOLODYMYR
ZELENSKYJ

MUŽ, KTORÝ PÍŠE DEJINY

Ljndeni

© by Sergii Rudenko

Agreement via Wiedling Literary Agency

Translation © Vita Jamborová, 2022

Cover photo © Photo/Government of Ukraine

(použitá i na s. 96 – 97)

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3043-3

ISBN e-knihy 978-80-566-3069-3 (1. zverejnenie, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-3070-9 (1. zverejnenie, 2022) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-566-3068-6 (1. zverejnenie, 2022) (ePDF)

Novozvolený ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyy počas prejavu na IT konferencii v Kyjive (23. máj 2019).

Volodymyr Zelenskij – ešte ako kandidát na hlavu štátu – hovorí po postupe do druhého kola prezidentských volieb s novinármi (5. apríl 2019).

PREDSLOV

POLITICKÝ OSCAR ZELENSKÉHO

21. apríla 2019 o ôsmej večer na soundtrack k seriálu Služobník ľudu „Milujem svoju krajinu...“, sa Volodymyr Zelenskyj a členovia jeho tímu postavili pred novinárov.

Zdá sa, že presne v ten moment si túto jednoduchú pesničku pospevoval nielen samotný víťazný kandidát, ale aj tých 73 percent, ktoré mu dali svoj hlas.

Ukrajinskí a zahraniční novinári, ktorí zaplavili biznis centrum Parkovij v hlavnom meste, sa netrpezlivo tešili na víťazný prejav novozvoleného prezidenta. Zelenskyj žiaril. A spolu s ním tí, ktorí ho priviedli k víťazstvu: Andrij Bohdan, Dmytro Razumkov, Kyrilo Tymošenko, Andrij Jermak, Oleksandr Danyľuk a Volodymyrova manželka Olena. Nad nimi lietali konfety, sála dunela, členovia štábu mali chuť vrhnúť sa do tanca.

„Urobili sme to spolu...“ začal svoju reč s pre neho charakteristickou intonáciou Zelenskyj. Najprv, ako sa patrí na herca pri preberaní Oscara, poďakoval tímu, rodine, blízkym, manželke Olene, dokonca aj dvom upratovačkám, Oksane a Lube, ktoré pracovali pri štábe. Spomenul aj symbolický 73. sektor

na štadióne Olimpijskyj, kde spolu so svojím tímom nakrúcali známy videoklip „Keď štadión, tak štadión“.

Volodymyr, ktorý ešte neopustil obraz svojho filmového hrdinu Vasyľa Holoborodka, sa snažil vtipkovať, podpichoval Bezpečnostnú službu Ukrajiny, ktorá ho, podľa jeho slov, po celý čas udržiavala vo forme, a demonštroval optimizmus. Zdá sa, že Zelenskyj, lúčiac sa s umeleckou kariérou, rátal s rovnakým hlasným potleskom, keď vstupoval na politickú scénu. Samozrejme, bol zvyknutý páčiť sa publiku a počúvať výkriky: „Bravo!“, „Opakovať!“ Niet sa čomu čudovať. Tlieskali mu veľké koncertné sály v Moskve, Kyjive, Odese, Jurmale, Minsku a ďalších mestách bývalého Sovietskeho zväzu, pre ktoré v roku 1997, po víťazstve v Maslakovej humoristickej súťaži KVN (Klub veselých a vynaliezavých – pozn. prekl.), zažiarila hviezda Volodymyra Zelenského. Presne vtedy spadla na devätnásťročného herca televízna sláva. Pred prezidentovaním bol pre mnohých Ukrajincov populárnym a obľúbeným hercom.

Avšak, či by si vedel potom, večer 21. apríla 2019, po drvivom víťazstve v prezidentských voľbách, predstaviť, že o nejakých šesť mesiacov bude na svoju adresu počuť „Hanba!“ a „Zeľa – preč!“? A to nielen od voličov svojho hlavného protikandidáta Petra Porošenka, ale aj od dobrovoľníkov, armády a politikov.

Niekoľko mesiacov po inaugurácii začne prepúšťať tých, ktorí ho priviedli k víťazstvu. Prvým bude tajomník Rady národnej bezpečnosti a obrany Oleksandr Danyľuk, ktorý sa údajne urazil na Zelenského za to, že sa nestal premiérom. Ako druhý z tímu pôjde šéf Kancelárie prezidenta, Andrij Bohdan, ten, ktorý s ním bol pri jeho prvých krokoch vo veľkej politike. Potom prišli o miesta premiér Oleksij Hončaruk a generálny prokurátor Ruslan Rjabošapka.

Všetci títo ľudia boli kolektívnym Zelenským, ktorého si krajina zvolila 21. apríla 2019. Pretože až do konca

prezidentskej kampane politik Zelenskyj neexistoval. Vôbec. Bol to talentovaný komik, manažér televízneho kanála Inter a štúdia Kvartal 95. Herec, ktorý zahral učiteľa Holoborodka, ktorý sa v seriáli stal hlavou štátu. Jeho prezidentský imidž bol stvorený tými, ktorí pri ňom stáli.

Pred tromi rokmi šiesty ukrajinský prezident vyhlásil: „Sľubujem, že vás všetkých nikdy nesklamem.“ Odvtedy sme Zelenského videli v rôznych situáciách. Jemu a jeho tímu vyčítali nedostatok profesionality. Obviňovali ich z účasti na korupcii, z arogancie, dokonca aj z vlastizrady. Počnúc 24. februárom 2022, od začiatku rozsiahlej agresie Ruska proti ukrajinskému štátu, sme však objavili úplne iného Zelenského. Človeka, ktorý sa nebál prijať Putinovu výzvu a stať sa lídrom ľudového odporu proti ruskej agresii na Ukrajine. Prezidenta, ktorému sa podarilo spojiť v tomto boji svojich priaznivcov aj odporcov, skorumpovaných a protikorupčných, dospelých aj deti, ľudí rôznych národností a vierovyznaní. Hlavu štátu, ktorú v európskych parlamentoch a americkom Kongrese vítajú potleskom.

Každá epizóda zo života šiesteho prezidenta Ukrajiny v tejto knihe je mozaikou portrétu Volodymyra Zelenského. Človeka, ktorý bez politických skúseností a relevantných znalostí sľúbil Ukrajincom zmeniť štát. Človeka, ktorému zverilo svoje hlasy 13,5 milióna voličov.

V tejto knihe nebude žiadne moralizovanie, predsudky ani manipulácia. Len fakty. Chcel som iba nakresliť portrét šiesteho prezidenta Ukrajiny bez mejkapu herca.

Ako veľmi sa mi to podarilo, to musíte posúdiť vy, milí čitatelia.

Serhij Rudenko

Krvavý Putin. Fotografia z protestu proti ruskej invázii na Ukrajinu, ktorý sa konal v Ríme na Kapitolskom námestí (25. február 2022).

EPIZÓDA I

10 POKUSOV O ATENTÁT NA PREZIDENTA ZELENSKÉHO

24. februára 2022 o 4.50 Moskva spustila prvé raketové útoky na územie Ukrajiny. V rovnakom čase, keď ruská televízia vysielala prejav Vladimira Putina k Rusom, na hlavy Ukrajincov v ukrajinskom hlavnom meste, Charkive, Odese, Mariupole, Dnipre a ďalších mestách dopadli prvé balistické strely. Niekoľko kilometrov od môjho domu v Kyjive, v Brovarjach a Boryspole, sa zem triasla od výbuchov. Ospalé mestá sa spamätávali z prvého šoku. Zimný vzduch trhali sirény sanitiek, hasičských a záchranárskych vozidiel. Vedomie odmietlo akceptovať skutočnosť, že Rusko bombarduje slobodný a nezávislý štát v centre Európy. Bolo to ako hlúpy sen, ktorý, ako sa zdalo, skončí s prvými slnečnými lúčmi.

Nebol to však sen. Bola to nová realita, do ktorej sa Ukrajinci zobudili.

Hodinu a pol po prvých úderoch sa Zelenskyj prihovorí ľuďom a potvrdí fakt začiatku rusko-ukrajinskej vojny. A spolu s úsvitom Ukrajina dostane správy o prvých obetiach útoku Kremľa, tých, ktorí sa nachádzali vo vojenských objektoch, ktoré Moskva zasiahla raketami. Takto sa začala rozsiahla

invázia Ruskej federácie na Ukrajinu, v ktorú do posledného momentu nikto nechcel veriť. Vráťane Volodymyra Zelenského. Mesiac pred vojnou, napriek varovaniam americkej a britskej rozviedky o možnom útoku Ruska, prezident trval na tom, že všetko má pod svojou úplnou kontrolou. Cudzinci, vraj, len šíria paniku, na ktorú nie je žiadny dôvod.

V noci 24. februára, iba niekoľko hodín pred vojnou, sa ukrajinský prezident verejne prihovril Rusom. Úprimne veril, že sa mu podarí Putina zastaviť. Hoci po anexii Krymu a okupácii časti Donbasu v roku 2014 mohla majiteľa Kremľa zastaviť len úplná kapitulácia Ukrajiny či guľka do čela. Putin všetkých presviedčal, že ukrajinská štátnosť sa začala Vladimírom Leninom a že Ukrajinci sú národ, ktorý vymyslel gróf Potockyj. Mimochodom, pred útokom na Ukrajinu to zopakoval ešte raz. Hoci ukrajinské hlavné mesto bolo založené, keď na mieste modernej Moskvy boli močiare. Putina verejná túžba brániť takzvanú „nezávislosť“ pseudorepublík „LLR“ a „DLR“ bola jediným dôvodom jeho pokusu o zničenie ukrajinského štátu.

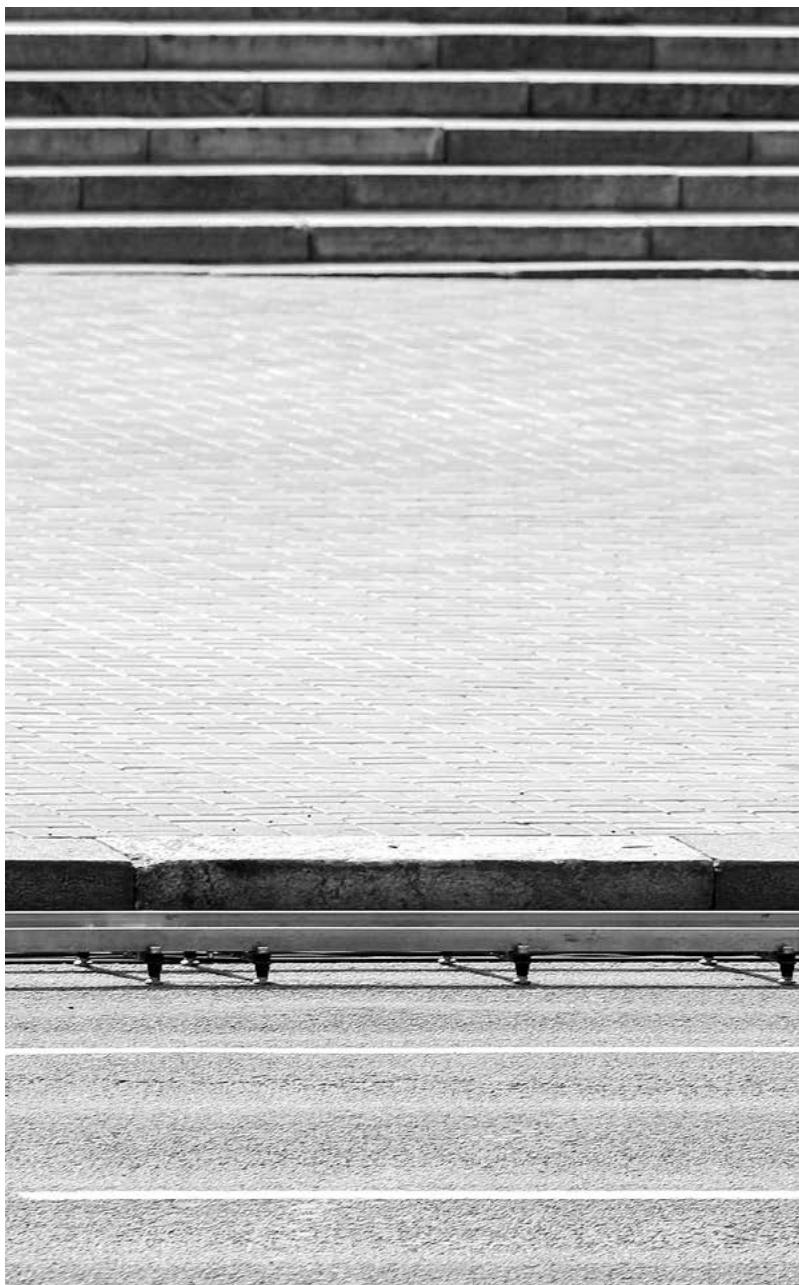
Prezident Zelenskij prijal Putinovu výzvu dôstojne. Napriek početným návrhom zo Spojených štátov a desiatim pokusom o atentát (aspoň toto číslo v marci oznámil poradca Prezidentskej kancelárie Mychajlo Podolak) Kyjiv neopustil. Putin si prial jeho smrť, ak nie fyzickú, aspoň politickú. A že sa tak nestalo, svedčí o slabosti kremelského pána. Zelenského kancelária v centre ukrajinského hlavného mesta sa stala jedným z dôležitých symbolov neporaziteľnosti ukrajinského ľudu. Odvaha, s akou Volodymyr ako vrchný veliteľ ozbrojených síl Ukrajiny vstúpil do vojny s Ruskom, bez preháňania, na Ukrajincoch veľmi zapôsobila. V prvom rade na odporcov šiesteho prezidenta Ukrajiny. Tlieskajú mu postojacky v európskych parlamentoch, je to človek, na ktorého sa sústreďuje pozornosť celého sveta. Súčasnú popularitu Volodymyra Zelenského na Západe je

možné porovnávať iba s popularitou bývalého sovietskeho prezidenta Michaila Gorbačova.

Blitzkrieg, s ktorým Vladimír Putin na Ukrajine rátal, zlyhal. Rusko narazilo na prudký odpor ukrajinského ľudu na čele so Zelenským. Kremľ zrejme nepredpokladal, že vojna, ktorú Rusko rozpútalo, sa na Ukrajine stane skutočnou ľudovou vojnou. Ruskí agresori sa stretli s paľbou – nielen armády, ale aj bežných občanov. Prvýkrát v novodobej histórii štátu sme videli, ako sa všetci Ukrajinci spojili proti vonkajšiemu nepriateľovi.

Som si istý, že v budúcnosti o Zelenského úlohe a jeho hrdinstve v rusko-ukrajinskej vojne napíšu historici. Budú sa o ňom nakrúcať filmy a písať knihy, budú po ňom pomenované ulice, aleje a univerzity. Práve so Zelenským sa bude spájať obdobie ukrajinských dejín, ktoré sa bude volať „Konečný rozchod medzi Ukrajinou a Ruskom“.

Po stáročia bojovali Ukrajinci s Moskvou za právo na slobodu a nezávislosť. V tejto krvavej konfrontácii položili svoje životy milióny ľudí. Zdalo sa, že vojna medzi Ukrajincami a Ruskom nebude mať konca. Kremľ do poslednej chvíle dúfal, že sa mu aj naďalej podarí udržať Ukrajinu na svojej obežnej dráhe. A v tomto sa prepočítal. Najmä Vladimír Putin, ktorý sa o Volodymyrovi Zelenskom hanlivo vyjadroval. Iróniou osudu sa však ten, koho ruský prezident odmietol prijať ako rovnocenného, stal hrobárom súčasného ruského režimu.

Volodymyr Zelenskij na vojenskej prehliadke pri príležitosti osláv tridsiateho výročia ukrajinskej nezávislosti (24. august 2021).